

Forfatter: Mogens Brøndsted

Titel: Udrag fra Henrik Hertz

Citation: Mogens Brøndsted: "Henrik Hertz", i Mogens Brøndsted: *Henrik Hertz*. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-authors-hertz-p-shoot-idm140135972537248.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Henrik Hertz

En sidste gruppe udgøres af de romantiske lystspil fra og med 1840'erne, hvor dramatikeren forsøger at blande komikken og lyrikken til en højere enhed som hos Shakespeare, dog således at det grove og burleske dæmpes af en forfinet smag. De er henlagt til sydlandske miljøer som Italien eller Spanien og har - for at udfolde fru Heibergs talent - kvindelige hovedpersoner (*Amanda* 1843, *Tonietta* 1849, *Estrella* 1855). Nogle er bygget over italienske renæssancenoveller, men har måttet renses for uanstændigheder. Typisk i så henseende er *Tre Dage i Padua* (1868, opført 1869, udg. i *Dramatiske Værker* bd. 17). I *Dekameron* (novellesamling fra ca. 1350 af den italienske forfatter Giovanni Boccaccio (1313-1375)) berettes om en fornem dame der er utilfreds med den simple ægtemand og foregiver for sin skriftefader at hun efterstræbes af en smuk ung adelig, idet hun beder frateren tage ham dygtigt i skole. Adelsmanden forstår hendes vink og opsøger den længselsfuldt ventende, som således har sikret sig mod at komme i vanry. Hos Hertz foregiver den unge dame blot at være gift - i hele produktionen findes hanrejmotivet knap antydnet - og hendes bevæggrund er at forsone en søster med dennes uden årsag jaloux ægtemand. Og på den anden side er ynglingen betænkelig ved at erfare sit kvindeideals alt for jordiske imødekommenhed. Den unge Georg Brandes var netop for nylig blevet anmelder ved *Illustreret Tidende* og gav sin omtale af stykket den form, at et godt og et slet menneske henholdsvis roste og dadlede premieren (Georg Brandes: *Samlede Skrifter* bd. 1, 1899, s. 528) Den aldrende digter svarede i et modindlæg lige så ironisk at "Hvis Vorherre vil befri mig for mine Venner, skal jeg nok komme ud af det med mine Uvenner" (fra Hertz' studieboøger, her citeret fra Brøndsted: *Henrik Hertzes Teater*, s. 150). I en sådan bagatelagtig episode ser man to tidsaldre støde sammen. Året efter døde Hertz på samme dag som Georg Brandes forsvarede sin disputats om den moderne franske æstetik.